

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli za 2020 r.**

w tym

**Sprawozdanie roczne z realizacji zadań
Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na
lata 2010 – 2020 za 2020 r.**

Opracował:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli

Akceptował:


PREZYDENT WASTA
Konrad Pokora

Zduńska Wola, marzec 2021 r.

CZĘŚĆ I SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ ZA 2020 ROK.....3

WSTĘP.....3

1. SZCZEGÓŁOWY OPIS ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W 2020 ROKU W RAMACH USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ4

- 1.1. ŚRODKI FINANSOWE WYDATKOWANE PRZEZ OŚRODEK NA REALIZACJĘ ZADAŃ.....4
- 1.2. ANALIZA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA REALIZACJĘ ŚWIADCZEŃ WYPŁACONYCH NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.....5
- 1.3. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2020 R.8
- 1.4. ANALIZA POZOSTAŁYCH DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W RAMACH USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ10
- 1.5. AKCJE I WYDARZENIA, W KTÓRYCH WSPÓŁUCZESTNICZYŁ OŚRODEK W 2020 R.....14

2. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA W ZAKRESIE REALIZACJI POZOSTAŁYCH ZADAŃ Z OBSZARU POLITYKI SPOŁECZNEJ16

- 2.1. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY16
- 2.2. REALIZACJA POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW16
- 2.3. REALIZACJA USTAWY Z DNIA 5 GRUDNIA 2014 R. O KARCIE DUŻEJ RODZINY17
- 2.4. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO.....17
- 2.5. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH20

3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ.....21

- 3.1 DZIAŁALNOŚĆ ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ ZDUŃSKOWOLSKIE CENTRUM INTEGRACJI.....21
- 3.2 DZIAŁALNOŚĆ KLUBÓW SENIORA21
- 3.3 DZIAŁANIA PUNKTU DS. PRZEMOCY W RODZINIE21
- 3.4 MIESZKANIE CHRONIONE.....22
- 3.5 PODSUMOWANIE.....22

CZĘŚĆ II SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ZA 2020 ROK.....23

WSTĘP.....23

1. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2020 R. PRZEZ OŚRODEK W RAMACH PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE24

- 1.1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY24
- 1.2. PUNKT DS. PRZEMOCY W RODZINIE.....25
- 1.3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA.....26

2. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W 2020 R. PRZEZ INNE INSTYTUCJE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE28

- 2.1. DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ KOMENDĘ POWIATOWĄ POLICJI W ZDUŃSKIEJ WOLI28
- 2.2. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2020 R. PRZEZ URZĄD MIASTA ZDUŃSKA WOLA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE29
- 2.3. INFORMACJA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE ZA 2020 R. W ZAKRESIE REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE29
- 2.4. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2020 R. PRZEZ PLACÓWKI OŚWIATOWE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE31

Część I

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej za 2020 rok

Wstęp

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej na terenie miasta Zduńska Wola realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, zwany dalej „Ośrodkiem”, który zobowiązany jest do przygotowania sprawozdania z wykonywanych zadań.

Sprawozdanie z działalności za 2020 rok przygotowane zostało w związku z zapisem art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369), który nakłada na dyrektora Ośrodka obowiązek złożenia Radzie Miasta corocznie sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W tym miejscu należy nadmienić, że Ośrodek oprócz realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej realizuje inne zadania nałożone na gminę lub jej zlecone, mieszczące się w obszarze pomocy społecznej i szeroko rozumianej polityki społecznej. Ośrodek realizuje między innymi zadania określone w następujących ustawach:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz.159),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020r. poz. 808,875 i 1517).
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz.4),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 i 2400).

	85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej - płace i utrzymanie	774 993,33
	85230 – Pomoc w zakresie dożywiania	336 294,00
	85415 - Pomoc materialna dla uczniów	240 750,80
	Razem	2 882 472,82
Dotacja przekazana przez Wojewodę Łódzkiego – zadania zlecone	85195 - Pozostała działalność (decyzje na składkę zdrowotną dla bezdomnych)	90,00
	85502 - Świadczenia rodzinne	13 956 831,20
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	214 170,97
	85219 - Ośrodki pomocy społecznej (wynagrodzenie opiekuna prawnego)	11 446,00
	85503 - Karta Dużej Rodziny	2 696,40
	85295 – Wspieraj Seniora	6 357,11
	Razem	14 185 234,57
	OGÓŁEM	23 867 517,14

1.2. Analiza wydatków poniesionych na realizację świadczeń wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1) Zasiłki i pomoc w naturze

Analizując wydatki poniesione na wypłatę zasiłków celowych, okresowych i pomocy w naturze należy zaznaczyć, że w 2020 r. z tych form pomocy skorzystało 486 rodzin. Szczegółowe formy przyznanej pomocy obrazuje tabela poniżej.

Tabela 2. Szczegółowe formy przyznanej pomocy

Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota (w zł)
Zakup żywności	94	19 045,19
Zakup odzieży	49	6 259,00
Dofinansowanie do kosztów leczenia	66	9 024,00
Zakup opału	74	14 037,00
Odnowienie mieszkania	3	260,00
Zakup przyborów szkolnych	0	0,00
Sprawienie pogrzebu	2	6 190,00
Pokrycie świadczeń /czynsz, energia elektryczna	89	15 063,43
Zdarzenie losowe	1	700,00
Zasiłki okresowe	331	676 000,00
Zasiłki celowe specjalne	97	36 222,61
Dowód osobisty	1	30,00

5) Informacja za 2020 r. z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 został przyjęty uchwałą nr IV/63/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 w związku z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

Przyjęcie przez Miasto programu osłonowego, którego głównym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach poprzez opłacanie posiłków w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych było podstawą do ubiegania się o dotację celową w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. Ze środków przekazanych gminom z ww. programu można przyznać pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej.

Ogólny koszt wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 i programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 wyniósł w 2020 r. 582 294 zł, z tego:

- środki własne Miasta - 246 000,00 zł,
- dotacja celowa z budżetu państwa - 336 294,00 zł.

Łącznie programami objęto 1 117 osoby, w tym:

- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej - 221 osób,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 288 osób,
- inne osoby (w tym: rodziny o niskich dochodach) - 633 osoby.

W ramach programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023, pomocą w formie opłacania posiłku objęto 146 rodzin, z tego:

- dzieci w wieku do 7. roku życia - 116 osób,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 150 osób.

Za posiłki w placówkach oświatowych w 2020 r. ze środków własnych zapłacono 4 122,00 zł.

Informację z realizacji *programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023* za 2020 rok Ośrodek zobowiązany jest przedłożyć Radzie Miasta do dnia 30 kwietnia następnego roku w sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

W tabeli nr 4 przedstawione są powody przyznania pomocy wynikające z zapisów art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	464	1 031
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	38	39
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietności	82 64	406 343
Bezrobocie	365	969
Niepełnosprawność	301	541
Długotrwała lub ciężka choroba	372	701
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	198	694
w tym: rodziny niepełne,	135	443
rodziny wielodzietne	46	256
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Przemoc w rodzinie	16	55
Alkoholizm	165	310
Narkomania	13	15
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	10
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0
Zdarzenie losowe	1	4
Sytuacja kryzysowa	4	13
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Dane zawarte w tabeli nr 4 pokazują, że oprócz ubóstwa (dochód poniżej kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), najczęstszym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie, a po nim długotrwała choroba i niepełnosprawność.

W tabeli nr 5 przedstawiono typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 r.

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem:	941	2 130
o liczbie osób 1	435	435
2	174	348
3	130	390
4	109	436
5	57	285
6 i więcej	36	236

- sporządzili 287 sprawozdań z przebiegu pracy pracownika socjalnego dla potrzeb Sądu Rejonowego,
- udzielili 1 rodzinie pomocy w ramach zdarzenia losowego,
- zajęli się 3106 sprawami stanowiącymi potrzebę udzielenia pomocy w formie świadczeń Ośrodka,
- przygotowali 147 informacji w formie rodzinnych wywiadów środowiskowych lub notatek służbowych dla potrzeb świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- objęli 64 rodziny wsparciem w ramach procedury Niebieskie Karty,
- udzielili 70 osobom pomocy w formie usług opiekuńczych,
- przeprowadzili 4 interwencje w środowisku w związku z sytuacją kryzysową,
- łącznie pracownicy socjalni przyjęli 11024 osoby.

W ramach realizowanej pracy socjalnej pracownicy socjalni udzielili na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia pomocy w postaci pracy socjalnej - 860 rodzinom i 1979 osobom oraz wsparcia w postaci wyłącznie pracy socjalnej 229 rodzinom i 570 osobom, w tym:

- 2823 pobyty w środowisku oraz 4533 kontakty telefoniczne w związku z realizacją ustalonych działań w ramach pracy socjalnej,
- 4 rodzinom przywrócono władzę rodzicielską,
- 74 działania prowadzono ze społecznością lokalną w ramach projektów socjalnych,
- zawarli 28 kontraktów socjalnych, które są pisemną formą umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa taka ma na celu określenie uprawnień i zobowiązań obu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy warunków życia osoby lub rodziny zwracającej się do Ośrodka o pomoc,
- zrealizowano 4 projekty socjalne, w ramach których działaniami objęto 624 osób,
- zrealizowano 1 projekt zewnętrzny pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

Podsumowując działania pracowników socjalnych w zakresie między innymi pobudzenia społecznej aktywności, inicjowania nowych form pomocy, wdrażania programów ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia należy wymienić:

- współpracę z placówkami oświatowymi oraz placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dostarczanie ulotek i informacji dot. działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie,
- działania w ramach programu „Mieszkanie bez długu” m.in.: stała współpraca pracowników socjalnych z administratorami SM „Lokator” i TBS „Złotnicki” sp. z o.o. w sprawie osób i rodzin mających zadłużenia czynszowe, zagrożonych eksmisją, stała współpraca z działem windykacji TBS „Złotnicki” sp. z o.o. polegająca na weryfikacji sytuacji życiowej i materialnej dłużników objętych programem pomocy osobom zagrożonym eksmisją, pomoc finansowa oraz wsparcie w ramach pracy socjalnej,
- działania w ramach programu wychodzenia z bezdomności „Szansa dla Ciebie”, realizowanego od 2004 roku, w skład którego wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów/instytucji:
 - Schronisko dla Bezdomnych im. bł. F. Drzewieckiego w Henrykowie,

- motywowanie klientów pomocy społecznej do negocjacji z administratorami mieszkań, pomoc w negocjacjach o umorzenie części zadłużeń mieszkaniowych lub rozłożenie ich na raty.

2. Projekt socjalny „Wspólnymi siłami”, którego celem było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym. Działania w ramach projektu realizowali pracownicy socjalni i asystenci rodziny Zespołu ds. Asysty Rodzinnej. W ramach projektu współpracowano z placówkami oświatowymi, placówkami medycznymi (Przychodniami), Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli.

3. Projekt „Szansa dla Ciebie” skierowany był do osób bezdomnych i miał w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym.

4. Projekt socjalny „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia.

5. Realizacja projektu pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Powołane w ubiegłym roku Zadaniowe Zespoły Kooperacyjne pracowały dla rodzin objętych wsparciem w ramach projektu. W ramach projektu zaktualizowano Lokalny Koszyk Usług, który zawiera usługi realizowane przez poszczególnych kooperantów uczestniczących w projekcie. W pięciu rodzinach wytypowanych do pracy w ramach modelu prowadzona jest systematyczna praca socjalna wraz z zaproszonymi do współpracy specjalistami innych instytucji. Dla pięciu pracowników socjalnych zaangażowanych w realizację projektu odbywały się zajęcia indywidualne z coachem.

6. Realizacja programu „Wspieraj Seniora”, którego celem było zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu i nie byli w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Program zakładał pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii, ze względu na ich bezpieczeństwo.

7. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Wsparcie otrzymało 21 osób z niepełnosprawnością (17 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 4 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności). Celem programu było zapewnienie pomocy w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym, a w konsekwencji zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia.

- realizacja Programu „Wspieraj Seniora” – 7 osób,
- dostarczanie zakupów dla osób w kwarantannie – 18 rodzin,
- opłacanie posiłków dla osób w kwarantannie w okresie IV-VIII średnio 5 osób dziennie,
- pomoc w dostarczeniu 100 posiłków przygotowanych i ufundowanych przez Pizzerię – Taverna Włoska „Beppe” Marcin Maros dla osób starszych i samotnych,
- pomoc w dostarczeniu 20 poczęstunków wigilijnych przygotowanych i ufundowanych przez Restaurację „W kamienicy” Maciej Nyklewicz dla osób starszych i samotnych,
- współpraca z CARITAS przy Parafii św. Pawła Apostoła w Zduńskiej Woli w zakresie wydawania paczek żywnościowych dla seniorów i osób samotnych – 60.

2.3. Realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

W ramach realizacji ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny, Ośrodek w 2020 r. przyjął 82 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny i wydał 189 Kart Dużej Rodziny, w tym:

- 109 dla rodziców,
- 80 dla dzieci.

2.4. Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r. nakłada na Ośrodek obowiązek realizacji świadczeń rodzinnych. Założeniem ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jest zbudowanie nowego, odrębnego od systemu pomocy społecznej, systemu pozaubezpieczeniowych świadczeń rodzinnych o charakterze obligatoryjnym. Określone w ustawie pieniądze świadczenia rodzinne mają na celu wspieranie rodziny w realizowaniu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej w oparciu o kryterium dochodowe, których źródłem finansowania jest budżet państwa.

Ośrodek realizuje również zadania wynikające z zapisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, której głównym celem jest wspieranie osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, samodzielnie niemogących zaspokoić swoich potrzeb i nieotrzymujących wsparcia od osób zobowiązanych do alimentacji. Źródłem finansowania tego zadania jest budżet państwa.

Łącznie na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2020 r. wydatkowano kwotę: 13 560 424,73 z tego:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	- 3 947 403,97
- zasiłek pielęgnacyjny	- 2 338 492,52
- świadczenie pielęgnacyjne	- 3 853 269,17
- specjalny zasiłek opiekuńczy	- 110 521,33
- zasiłek dla opiekuna	- 38 834,50
- składka społeczna od wypłaconych świadczeń opiekuńczych	- 702 137,21
- świadczenie rodzicielskie	- 895 094,00
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego	- 1 374 672,03
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	- 280 000,00
- jednorazowe świadczenie „Za życiem”	- 20 000,00

Tabela 7. Liczba rodzin, korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2020 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
1.	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:	1 214
1.1	Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	
1.2	Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	
1.3	Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	
1.4	Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	
1.5	Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	
1.6	Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	
1.7	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	979
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	197
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	20
5.	Zasiłek dla opiekuna	7
6.	Świadczenie rodzicielskie	143
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	280
8.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	214
9.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	5
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego		2 341

W zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydano 3 113 decyzji administracyjnych.

3. Pozostałe działania Ośrodka wynikające ze struktury organizacyjnej

3.1 Działalność Świetlicy środowiskowej Zduńskowskie Centrum Integracji

Świetlica środowiskowa jest placówką wsparcia dziennego w formie opiekuńczej działającą na mocy uchwały nr LIII/655/14 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 sierpnia 2014 r. w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej pod nazwą „Świetlica środowiskowa Zduńskowskie Centrum Integracji”. Placówka posiada 30 miejsc, przeznaczonych dla dzieci uczęszczających od pierwszej klasy szkół podstawowych do pierwszej klasy szkół ponadpodstawowych, zamieszkujących na terenie miasta Zduńska Wola. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi: codzienne odrabianie lekcji, gry stolikowe, zajęcia manualne: plastyczne, techniczne, gry i zabawy edukacyjne obejmujące z zachowaniem bezpiecznych i higienicznych warunków w zakresie zapobiegania zakażeniem wirusa Covid-19, naukę samodzielności i czynności związanych z samoobsługą (dbanie o higienę osobistą), zajęcia edukacyjne z zakresu wykonywania świec ozdobnych i mydeł pachnących z firmą zewnętrzną „ATOM”. Organizowano indywidualne spotkania z psychologiem dla dzieci i rodziców.

3.2 Działalność Klubów Seniora

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka od 1996 r. funkcjonuje Klub Seniora „Uśmiech Seniora”, a od października 2019 r. działa Karsznicki Klub Seniora „Lokomotywa 60+”. Podstawowym celem klubów jest aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań oraz podejmowanie działań umożliwiających osobom starszym aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i pobudzanie do aktywności fizycznej. Kluby dysponują 90 miejscami.

Zadania realizowane w ramach Klubów to m.in.: spotkanie integracyjne „Poznajmy się lepiej”, Dzień Babci i Dziadka, występ dzieci z Publicznego Przedszkola Nr 7 w Zduńskiej Woli, wykład pt.: „Czosnek w miodzie”, świąteczne warsztaty z Bankiem BNP Paribas i Stowarzyszeniem „Tkalnia”, Dzień Kobiet i Mężczyzn z udziałem kosmetyczki, akcja „Maseczka dla Seniora”, spotkanie online ze scenarzystą i reżyserem Panem Igozem Brejdygantem zgodnie z założeniem projektu „Aktywny senior” realizowanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Zduńskiej Woli, akcja „Mikołaj dla Seniora”.

Działalność została okresowo zawieszona z uwagi na pandemię COVID-19. Opiekunowie Klubów podtrzymywali stały kontakt z członkami Klubów.

3.3 Działania Punktu ds. Przemocy w Rodzinie

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka funkcjonuje Punkt ds. Przemocy w Rodzinie, zwany dalej „Punktem”, którego siedziba mieści się w Zduńskowskim Centrum Integracji Ratusz. Specjaliści pracujący w Punkcie tj. psycholog, prawnik, specjalista ds. uzależnień, specjalista pracy socjalnej, specjalista ds. relacji interpersonalnych, mediator, podejmowali działania polegające na: udzielaniu pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy, podejmowaniu interwencji na rzecz ofiar przemocy, pomocy osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym, udzielaniu porad indywidualnych, prowadzeniu działań mediacyjnych, prowadzeniu terapii małżeńskiej, udzielaniu wsparcia

Część II

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2020 rok

Wstęp

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020, zwany dalej „Programem”, został zatwierdzony uchwałą nr XLIV/424/09 Rady Miasta Zduńska Wola w dniu 21 grudnia 2009 r. Głównym celem Programu jest tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program skierowany jest do:

- ofiar przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy,
- społeczności lokalnej.

Sprawozdanie z realizacji zadań zostało opracowane na podstawie danych Ośrodka oraz informacji przekazanych przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z zapisami Programu, sprawozdanie roczne z realizacji zadań programowych przedstawia sprawozdanie z działalności Ośrodka.

Roboczych z przedstawicielami różnych instytucji, a także z ofiarami przemocy i sprawcami. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” objęto 64 rodziny, łącznie 64 ofiary przemocy, w tym:

- 56 kobiet,
- 3 mężczyzn,
- 5 dzieci.

W 2020 r. sprawcami przemocy w 97% byli mężczyźni – 62 osoby, a w 3% kobiety – 2 osoby.

1.2 Punkt ds. Przemocy w Rodzinie

Punkt ds. Przemocy w Rodzinie pełni rolę wsparcia dla ofiar przemocy, w rodzinie poprzez:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa,
- podejmowanie interwencji w środowisku,
- realizację programów dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych,
- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

W Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń-grudzień 2020 r. z pomocy skorzystało łącznie 413 osób, a porad udzielono łącznie 1 024. W dniach 26.03-12.06.2020 r. z uwagi na epidemię prowadzono poradnictwo specjalistyczne w formie zdalnej oraz uruchomiono telefoniczną całodobową świąteczną pomoc specjalistyczną.

W 2020 r. z pomocy psychologicznej skorzystało 116 osób. Łącznie zrealizowano 274 porady, w tym w związku z przemocą w rodzinie 65 porad.

Zakres pomocy psychologicznej obejmował indywidualny kontakt z psychologiem, mający na celu:

- pomoc psychologiczną w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy i innych problemów dzieci, młodzieży oraz ich rodzin,
- edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
- ścisłą współpracę z rodzicami lub opiekunami dzieci i młodzieży oraz współpracę z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- udzielanie porad indywidualnych,
- współpracę z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania przemocy domowej,
- zajęcia dla dzieci i młodzieży w Świetlicy środowiskowej ZCI.

Liczba osób przyjętych w ramach wsparcia terapeutycznego – ogółem 31, oddziaływania terapeutyczne – 202, w tym w związku z przemocą w rodzinie 61 porad.

Zakres pomocy obejmował między innymi:

- udzielanie porad indywidualnych, oddziaływania terapeutyczne,
- porady w związku z przemocą w rodzinie,
- edukację na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych i ich rodzin,
- diagnozowanie problemu,
- motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia,

publicznych poprzez rozpowszechnianie ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz informacji o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie;

- 4) Włączenie się w akcje informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy tj. 30 kwietnia - „Dzień sprzeciwu wobec Bicia Dzieci”, 4 czerwca – „Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji”, 25 listopad – „Dzień Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet”, przypominające o tym, że wszystkie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, w którym pełniący dyżury specjaliści w sposób profesjonalny udzielają wsparcia wszystkim pokrzywdzonym osobom, w tym również najmłodszym członkom naszej społeczności;
- 5) W okresie epidemii COVID-19 rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania pomocy w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, Ośrodku oraz instytucjach działających na rzecz rodziny m.in. aplikacji mobilnej „Twój parasol” i „Osobisty plan awaryjny” dla osób doświadczających przemocy domowej z danymi teleadresowymi, apel do szkół z terenu miasta o monitorowanie sytuacji dzieci w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w okresie pandemii, aplikacji na smartfony dla osób w kwarantannie domowej, numerów telefonów dla osób w przypadku sytuacji nagłej wymagającej interwencji pracownika socjalnego poza normalnymi godzinami pracy Ośrodka, o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwie obywatelskim na terenie powiatu zduńskowolskiego;
- 6) Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie monitorowania sytuacji dzieci oraz apel o monitorowanie sytuacji dzieci w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w okresie pandemii.

2.2. Działania realizowane w 2020 r. przez Urząd Miasta Zduńska Wola w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Urząd Miasta w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zrealizował następujące działania:

- 1) dla uczniów klas I-III i IV-VIII z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień prowadzone były przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2020 r., zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii. Socjoterapeuta objął pomocą 29 uczniów i ich rodziców.
Uczniowie uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, umiejętności komunikowania się, nawiązywania kontaktów z otoczeniem. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o programy profilaktyczne m.in. „W blasku wschodzącego słońca”, „Spójrz inaczej”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. „Gry i zabawy interaktywne”, „Gry i zabawy na dobry klimat w grupie”;
- 2) dla zapewnienia skuteczności działań prowadził działalność informacyjną na rzecz mieszkańców miasta w zakresie specjalistycznego poradnictwa, pomocy psychologiczno-terapeutycznej i korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Informacje te zamieszczone są na tablicach informacyjnych i stronie internetowej Miasta Zduńska Wola pod adresem: <https://www.zdunskawola.pl/pl/menu-mieszkanicy/pomoc-spoeczna/pomoc-i-poradnictwo-specjalistyczne>;
- 3) działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy adresowane były głównie do dzieci i młodzieży. W roku sprawozdawczym, w ramach Programu, zrealizowano profilaktyczne warsztaty edukacyjne w szkołach podstawowych w zakresie przemocy, tj.:
 - 2 edycje 2-godzinnego programu „Zrozumieć agresję” dla uczniów klas IV-VI w zakresie m.in. zdolności rozpoznawania i kontrolowania emocji, podejmowania przemyślanych decyzji oraz rozładowania złości i gniewu; w warsztatach wzięło udział 27 uczniów,
 - 1 edycję 2-godzinnego programu profilaktycznego „Tolerancja wobec inności” dla 15 uczniów klas VI-VIII dotyczącego funkcjonowania stereotypów w społeczeństwie, uczącego tolerancji i zrozumienia dla „inności”;
- 4) Miasto finansowało prowadzenie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie przez Ośrodek. Ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r. przeznaczono 62 900,00 zł na jego funkcjonowanie.

2.3. Informacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2020 r. w zakresie realizowanych działań ujętych w Programie

Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli wynika, że w 2020 r. w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto 78 rodzin, wsparcia udzielono 84 osobom, łącznie 195 porad/konsultacji, a najczęstszymi powodami zgłoszenia była:

2.4. Działania realizowane w 2020 r. przez placówki oświatowe w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W zakresie działalności edukacyjnej i profilaktycznej skierowanej do dzieci promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy podejmowane były następujące działania:

- upowszechnianie informacji na temat regulacji prawnych, procedur postępowania, konsekwencji oraz instytucji udzielających pomocy ofiarom przemocy domowej,
- organizowanie spotkań prewencyjnych uczniów z funkcjonariuszami Policji,
- organizowanie imprez szkolnych m.in. „Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci”, „Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka”,
- realizacja Programu Szkoły Myślenia Pozytywnego (profilaktyka zdrowia psychicznego i komunikacji bez przemocy),
- uczestnictwo w warsztatach pn. „Rozwijanie kompetencji społecznych” prowadzonych przez pedagoga Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli z zakresu komunikacji oraz metod rozwiązywania konfliktów,
- realizacja projektów i programów profilaktycznych m.in. pn.: „Rok Relacji w Edukacji” promującego budowanie dobrych relacji między wszystkimi członkami szkolnej społeczności, „Nasze emocje poznajemy w zgodzie z nimi żyjemy”, który służył propagowaniu w środowisku rodzinnym przedszkolaków właściwych postaw, wsparciu rozwoju społecznego i emocjonalnego dziecka w wieku przedszkolnym, „Przyjaciele Zippiego” służący promocji zdrowia psychicznego, kształtujący i rozwijający umiejętności psychospołeczne u małych dzieci, „DEBATA”, „Cukierki”, „Spójrz inaczej”,
- podnoszenie kompetencji zawodowych kadry pedagogicznej w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z obszaru przemocy i agresywnych zachowań m.in. „Komunikacja bez przemocy”, „Szkoła Myślenia Pozytywnego -Komunikacja bez przemocy i mediacje w szkole”, „Trening Umiejętności Społecznych”, „Mediator szkolny”, III Maraton Szkoleniowy Aleksandry Skirgiełło na temat potrzeb emocjonalno-społecznych uczniów,
- podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie poprzez uwzględnienie na zajęciach wybranych przedmiotów tematyki dotyczącej przestrzegania reguł życia społecznego, reagowania na krzywdę, udzielania wsparcia osobom potrzebującym, kształtowanie pozytywnego obrazu siebie, rozpoznawanie i nazywanie emocji, uczenie umiejętności rozładowywania agresji i napięć, uczenie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, gazetka dla rodziców „Przemoc w rodzinie”,
- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozmowy wychowawców z uczniami i rodzicami,
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami, Policją w celu monitorowania sytuacji dzieci w tych rodzinach,
- występowanie do Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli o wgląd w sytuację rodziny,
- wsparcie pedagoga/psychologa dla rodziców w postaci porad, konsultacji, informacji,
- prowadzenie działalności edukacyjnej skierowanej do dzieci w zakresie uczenia rozpoznawania i nazywania emocji, rozładowywania agresji i napięć,
- czytanie bajek terapeutycznych i innych z literatury dziecięcej promujących postawy pełne empatii wobec drugiej osoby, rozumienia prawa każdego do posiadania odmiennego zdania, zachowania własnej godności, niezależności i nietykalności,
- obserwacja stanu fizycznego i psychicznego dzieci w celu zdiagnozowania ewentualnego problemu przemocy w rodzinie.